

en que es trobaven a Catalunya la geografia i ciències afins, certament no era pas massa falaguer; més, l'adaptació feta als moderns mètodes, ha canviat força l'antiga i arcaica orientació. On resta encara, malauradament, intacte, és en el sistema pedagògic.

Potser la desconfiança en trobar la solució, barrejada amb la imprecisió i la disparitat de criteri entre els tractadistes d'aquest tema, són els factors més decisius que han fet decantar la balança cap un cantó gens optimista. El primer punt gairebé és de general comprovació; i, en quant a la confusió i desordre en les dades sobre el problema comarcal, són, per poc que hom aprofundeixi, ben evidents. Ja hem fet notar, per exemple, en altre lloc (*), que hi ha poble que fins es fa pertànyer a quatre comarques diferents.

Els precedents motius fan que cada vegada que ens trobem davant un nou i aprofitat esforç encaminat a intensificar l'estudi de la geografia de Catalunya, intentant resoldre aquest important problema, sentim dintre nostre una onada de satisfacció, que arriba al seu grau màxim quan l'obra de la qual fruïm es tracta d'un llibre com el que fa poc ha publicat la Casa del Vallès en la seva «Biblioteca d'Estudis Comarcals». En un bell volum hi han estat aplegats una sèrie d'estudis referents als aspectes més importants del problema comarcal — sentimental, polític, jurídic, econòmic, històric i geogràfic, — tractats per eminents especialistes de les matèries esmentades, que tots junts són una recopilació escrita de les conferències que s'han donat a la benemèrita entitat sobre la qüestió comarcal, en el darrer curset que organitzà.

Tots són notables aquests estudis parcials del problema comarcal català; documentats, expressius, i, sobre tot, fets a base d'orientar els que solucionaran, potser ben pròximament, aquesta vella qüestió. De tots ells, però, en destaca, per ço que té el tema d'arriscat i imprecís, i principalment per la seva palpitant actualitat, l'interessantíssim treball del professor Pau Vila sobre la divisió de Catalunya en comarques. Amb una visió molt clara de la realitat i de les exigències presents, l'introducció de la geografia moderna a Catalunya exposa la seva opinió sobre la solució més escaienta, demostrant-la d'una manera lògica, i apoiant-se també sobre una base científica. Així és que creiem que hom pot servir-se ja d'aquest notable estudi per a començar la futura estructuració de la nostra terra.

Cal, doncs, que tothom agraeixi la lloable tasca cultural i científica que la Casa del Vallès ve realitzant, junt amb els seus col·laboradors, amb la qual posen molt alt el nom de la nostra terra i principalment de la nostra comarca vallesana.

(*) Veure «Excursionisme», núms. 31 i 34.